

عنوان مقاله:

بازنمایی شهر در سینمای ایران در دهه های ۷۰، ۸۰ و ۹۰

محل انتشار:

مجله جامعه شناسی هنر و ادبیات، دوره 10، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

سیاوش قلی پور - دانشگاه رازی، گروه جامعه شناسی

جلیل کریمی - عضو هیات علمی/دانشگاه رازی

حسین قاسمی - کارشناسی ارشد

خلاصه مقاله:

این مقاله به بازنمایی شهر در سینمای ایران در دهه های ۷۰، ۸۰ و ۹۰ می پردازد. رویکرد نظری پژوهش مبتنی بر دیدگاه راب شیلدز در باب «فضاسازی اجتماعی» است. روش تحقیق تحلیل محتوی کیفی است. ۱۸ فیلم انتخاب و تحلیل شده اند. یافته ها نشان می دهد: در دهه ۷۰ بیشتر زمان فیلم ها به درون خانه محدود شده است. آن بخشی هم که در بیرون خانه است به ابعاد فیزیکی، جمعیتی، مهاجرت، حاشیه نشینی و مناطق فقیرنشین تقلیل داده شده است. حیات شهری در این دوره چنان کم نمایش داده می شود که اسطوره-مکان «جامعه بدون شهر» شکل می گیرد. در دهه ۸۰ ساخت و سازهای انبوه، تغییرات گسترده و گسترش نامکان ها در میان آثار سینمایی برجسته است. همچنین سوبه های تاریک این تغییرات مانند قطبی شدن فضای شهر (فقیر/غنی) و آسیب های اجتماعی از قبیل فقر، بیکاری، اعتیاد، دختران فراری که در نهایت احساس یاس و سرخوردگی را در بین ساکنان شهر به وجود آورده است، اسطوره-مکان «سازندگی منفی و شهر سراب» را بر ساختند؛ در دهه ۹۰ شهری بازنمایی می شود که پس از تغییرات و ساخت و سازهای گسترده ی دهه قبل اکنون به بن بست رسیده است. شهری که با ساختارهای عینی و متصلب خود در برابر ساکنانش قد علم می کند و آنها را به چالش می طلبد و در مقابل، ساکنان در برابر این ساختارها حالت انفعال در پیش می گیرند. مفهوم مرکزی بازنمایی شهر در این دهه «شهر متصلب و سوژه ناتوان» است. سرانجام، سینما با تاکید بر نماهای بسته و توجه به «خانه» کمتر تصویری از کلیت شهر ارائه می دهد و بر سوبه های تاریک شهر متمرکز است.

کلمات کلیدی:

اسطوره-مکان، بازنمایی، سینما، شهر، فضاسازی اجتماعی، هویت، نامکان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1611672>

